

HOTARIRE Nr. 539

din 17.05.2007

cu privire la aprobarea Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2010

Publicat : 01.06.2007 în Monitorul Oficial Nr. 74-77 art Nr : 585

În scopul protecției sănătății populației, combaterii malnutriției micronutrientelor, în special a deficienței nutriționale de iod, diminuării consecințelor sociale și economice ale acestui fenomen, extinderii accesului populației la produse alimentare conforme necesităților nutriționale, în baza Legii nr.78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 83-87, art. 431) și Legii nr.1513-XII din 16 iunie 1993 privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.60-61, art.259), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se stabilește că, începînd cu 1 iunie 2007, în Moldova va fi plasată pe piață, în scopul consumului uman și animal, sare alimentară iodată, conform legislației în vigoare. De la aceeași dată, în industria alimentară va fi utilizată, cu prioritate, sarea iodată, urmînd ca din anul 2009 să fie utilizată în toate ramurile industriei alimentare.

2. Se aprobă Programul național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2010, conform anexei nr. 1.

3. Se instituie Consiliul consultativ pentru realizarea Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2010 și se aprobă componența lui nominală, conform anexei nr.2.

Se stabilește că, în caz de eliberare a membrilor Consiliului din funcțiile deținute, atribuțiile lor în cadrul Consiliului vor fi exercitate de persoanele nou-desemnate în funcțiile respective, fără a fi emisă o nouă hotărîre de Guvern.

4. Ministerul Sănătății:

va prevedea anual, începînd cu anul 2007, în limita alocațiilor prevăzute în bugetul de stat pentru ocrotirea sănătății, resursele necesare în vederea finanțării programului nominalizat;

va asigura monitorizarea și supravegherea implementării și realizării programului sus-numit, va generaliza informațiile oferite de ministerele și serviciile interesate și va prezenta trimestrial și anual Guvernului, pînă la data de 25 a lunii ce urmează după trimestrul de gestiune, raportul privind realizarea măsurilor prevăzute în Program;

va elabora și va prezenta Guvernului, pînă la 1 iulie 2007, proiectul Legii privind calitatea sării iodate, în conformitate cu recomandările organismelor internaționale competente;

va efectua, în conformitate cu direcțiile prioritare de cercetare-dezvoltare, aprobate de Parlament, cercetări științifice, cu aplicare practică, ale căror rezultate vor constitui obiectul dezbaterilor la diverse conferințe și simpozioane consacrate problemelor eradicării tulburărilor prin deficit de iod;

va promova principiile alimentației raționale și măsurile de reducere și eradicare a deficiențelor nutriționale recomandate de Organizația Mondială a Sănătății și de Comisia Codex Alimentarius;

va colabora cu Organizația Mondială a Sănătății, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii, UE și cu alte organisme internaționale, în baza acordurilor bi- și multilaterale încheiate, în vederea realizării Programului sus-menționat.

5. Serviciul Vamal:

va permite intrarea în teritoriul Republicii Moldova a sării iodate preambalată ermetic în ambalaje de polietilenă sau polipropilenă și etichetată conform prevederilor actelor normative în vigoare;

va prezenta trimestrial Ministerului Sănătății, pînă la data de 15 a lunii ce urmează după trimestrul de gestiune, informații privind importurile de sare iodată, conform modelului specificat în anexa nr.3.

6. Se recomandă autorităților administrației publice locale:

să elaboreze, în comun cu centrele de medicină preventivă municipale și raionale, în baza

Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2010, și să aprobe, în termen de 2 luni, programe teritoriale de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2010;

să examineze anual realizarea programelor teritoriale de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2010 și să întreprindă măsurile necesare pentru realizarea obiectivelor prevăzute în ele.

7. Ministerele și alte autorități administrative centrale, implicate în realizarea măsurilor stipulate în programul nominalizat, vor prezenta trimestrial informația de rigoare Ministerului Sănătății, până la data de 15 a lunii ce urmează după trimestrul de gestiune.

8. Se interzice comercializarea către populație, folosirea în întreprinderile de alimentație publică și colectivă, inclusiv în instituțiile pentru copii și adolescenți, medico-sanitare, sociale, precum și în hrana pentru animale, a sării alimentare neiodate.

9. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Sănătății.

10. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr.46 din 16 ianuarie 1998 "Despre Programul național de eradicare a maladiilor ioddeficitare până în anul 2004" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.22-23, art.150).

Prim-ministru

Vasile TARLEV

Contrasemnează:

Ministrul sănătății

Ministrul agriculturii și industriei alimentare

Ministrul economiei și comerțului

Ministrul finanțelor

Ion Ababii

Anatolie Gorodenco

Igor Dodon

Mihail Pop

Nr. 539. Chișinău, 17 mai 2007.

Anexa nr.1

la Hotărârea Guvernului nr. 539

din 17 mai 2007

Programul național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2010

1. Dispoziții generale

1. Programul național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2010 (în continuare - Program) este elaborat în baza Legii nr.78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.83-87, art.431), Legii nr.1513-XII din 16 iunie 1993 privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 60-61, art.259) și a Declarației ședinței speciale dedicate copiilor, convocată de ONU în anul 2002, în vederea eliminării tulburărilor prin deficit de iod, semnată a căreia este și Republica Moldova.

2. În sensul prezentului Program, următorii termeni se definesc după cum urmează:
circuitul sării iodate - toate operațiunile de import, de recondiționare, plasare pe piață și folosire a sării iodate în industria alimentară;
iodarea sării - procesul de fortificare cu iod a sării destinate consumului uman și animal, în conformitate cu legislația în vigoare;
prevenirea tulburărilor prin deficit de iod - ansamblu de măsuri care au drept scop satisfacerea necesităților în iod ale organismului, consumul universal de sare iodată fiind mijlocul cel mai accesibil pentru realizarea acestui scop;

sarea alimentară - sare destinată consumului uman și animal, diferită de sarea industrială, ce reprezintă un produs cristalin în a cărui compoziție predomină clorura de sodiu (NaCl) și care este obținut prin extragere din depozitele naturale subterane sau din apa de mare, conform Codex

Stan pentru sarea destinată consumului alimentar;

sarea alimentară iodată - sare la care s-a adăugat iod sub formă de iodat sau iodură de potasiu, destinată consumului uman, inclusiv utilizării în industria alimentară, precum și hranei animalelor;

sarea industrială - sare utilizată la tratarea, prelucrarea și/sau fabricarea produselor comerciale nealimentare;

tulburări prin deficit de iod - un spectru larg de deficiențe care rezultă din insuficiența iodului în dietă și care conduc la afectarea ireversibilă a creierului, reducerea capacităților intelectuale și fizice ale indivizilor, ceea ce se poate manifesta prin retard mintal și fizic, gușă, cretinism.

3. Eradicarea tulburărilor prin deficit de iod, fiind o problemă nu doar medicală, dar și social-economică, este posibilă prin introducerea și menținerea permanentă și durabilă a îmbogățirii cu iod a sării alimentare. Sarea iodată este un produs accesibil întregii populații, este relativ lesne supusă îmbogățirii cu iod și este consumată de întreaga populație, indiferent de locul de trai (urban sau rural) și de venituri.

4. Prezentul Program se integrează în eforturile de protecție și fortificare a sănătății populației Republicii Moldova, în raport cu deficiența nutrițională de iod, și constituie un pas evolutiv în comparație cu Programul național precedent de eradicare a maladiilor ioddeficitare până în anul 2004, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.46 din 16 ianuarie 1998, care a contribuit la ameliorarea situației în domeniul vizat, precum și la perfecționarea cadrului normativ.

5. Programul este elaborat în contextul strategiei Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) de prevenire și reducere a malnutriției și este orientat spre atingerea indicatorilor de sănătate incluși în Obiectivele de Dezvoltare a Mileniului, precum și în contextul Strategiei de Creștere Economică și Combatere a Sărăciei pentru anii 2004-2007 și al Programului de activitate a Guvernului pe anii 2005-2009 "Modernizarea țării - bunăstarea poporului".

6. Prezentul Program este destinat protecției sănătății populației, în raport cu factorul alimentar, în special eradicării deficienței nutriționale de iod. El urmează a fi realizat de către ministere, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale, în comun cu întreprinzătorii din sectorul alimentar, alte persoane fizice și juridice interesate, mass-media.

7. Scopul Programului constă în eliminarea, până în anul 2010, a tulburărilor prin deficit de iod prin introducerea și menținerea permanentă și durabilă a iodării sării.

8. Obiectivele Programului sînt următoarele:

asigurarea importului preponderent al sării alimentare iodate;

asigurarea plasării permanente pe piață a 100% de sare alimentară adecvat iodată;

creșterea ratei de utilizare a sării alimentare iodate până la 90% de familii - către anul 2009;

extinderea utilizării sării iodate în toate ramurile industriei alimentare - până în anul 2009;

atingerea către anul 2010 a medianei excreției iodului cu urina la un nivel de 100-300 $\mu\text{g/l}$ la copiii de 8-10 ani.

9. Acțiunea prezentului Program se extinde asupra sării alimentare în ansamblu, indiferent de proveniență - de import sau de producție locală, destinată plasării pe piața internă a Republicii Moldova, în scopul consumului uman și animal, precum și utilizării în industria alimentară.

10. În conformitate cu legislația în vigoare, sarea alimentară adecvat iodată trebuie să fie pusă la dispoziția oricărei întreprinderi, întreprinzătorului individual, deținătorului de patentă de întreprinzător sau societății comerciale care practică activități de comerț alimentar și alimentație publică, inclusiv localurilor de alimentație din instituțiile medico-sanitare publice și private, instituțiilor pentru copii și adolescenți pe întreg teritoriul Republicii Moldova, pentru a satisface necesitățile nutriționale ale populației. La rîndul lor, toate aceste întreprinderi și instituții sînt obligate să pună la dispoziția cumpărătorilor numai sare alimentară adecvat iodată.

11. La fabricarea produselor alimentare, întreprinzătorii din sectorul alimentar vor utiliza treptat sare alimentară iodată, iar începînd cu anul 2009, sarea alimentară iodată urmează a fi utilizată în toate ramurile industriei alimentare.

12. Importatorii de sare alimentară și, eventual, producătorii de sare alimentară iodată din

Republica Moldova trebuie să asigure conținutul de iod în sare, conform legislației în vigoare, să respecte regulile și normele sanitare pe tot circuitul sării alimentare, pentru a menține calitatea ei, cu informarea veridică a cumpărătorului.

13. La prepararea hranei pentru animale (combifurajelor) se recomandă utilizarea sării alimentare iodată în următoarele proporții:

pentru bovine - 10-12 gram sare iodată/kg hrană;

pentru porcine - 4 - 5 gram sare iodată/kg hrană;

pentru ovine - 1 gram sare iodată/kg hrană;

pentru păsări - 0,2-0,3 gram sare iodată/kg hrană.

II. Măsurile de realizare a Programului

14. În scopul realizării prezentului Program, se trasează următoarele măsuri:

Nr.d/o	Denumirea măsurilor	Termen de realizare	Responsabili de executare
1	2	3	4
1.	Asigurarea plasării pe piața internă a cantităților suficiente de sare alimentară iodată	Permanent	Ministerul Economiei și Comerțului, Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum "Moldcoop", importatorii și distribuitorii de sare
2.	Asigurarea instituțiilor pentru copii și adolescenți cu cantități suficiente de sare alimentară iodată pentru alimentație	Permanent	Ministerul Educației și Tineretului
3.	Monitorizarea importurilor de sare alimentară iodată și prezentarea informației de rigoare Ministerului Sănătății privind cantitățile de sare alimentară iodată și neiodată importate, precum și cantitățile de sare industrială importate, cu indicarea țării de origine	Trimestrial, până la data de 15 a lunii ce urmează după trimestrul de gestiune	Serviciul Vamal
4.	Monitorizarea calității sării alimentare iodate importate și a celei plasate pe piața internă destinată consumului uman, monitorizarea respectării prevederilor actelor normative privind condițiile de import, transportare, depozitare, utilizare, comercializare, etichetare și valabilitate a sării alimentare iodate	Permanent	Ministerul Sănătății
5.	Monitorizarea calității sării alimentare iodate utilizate în hrana animalelor	Permanent	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
6.	Evaluarea ponderii gospodăriilor casnice care utilizează sare alimentară iodată, studiu reprezentativ la nivel național	Anul 2010	Ministerul Sănătății
7.	Evaluarea excreției iodului cu urina, studiu reprezentativ la nivel național	Anul 2010	Ministerul Sănătății
8.	Convocarea Consiliului consultativ pentru realizarea Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod până în anul 2010	Trimestrial	Ministerul Sănătății, ministerele și alte autorități interesate
9.	Perfecționarea cadrului normativ și metodologic în domeniul eradicării tulburărilor prin deficit de iod, eficientizarea măsurilor de prevenire a tulburărilor prin deficit de iod	Permanent	Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ministerele și alte autorități interesate
10.	Promovarea utilizării sării iodate în ramurile industriei alimentare în care există anumite dubii (fabricarea conservelor din legume, a brânzeturilor și a altor produse alimentare) la prepararea conservelor în gospodăriile private	Permanent	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, Instituția Publică Națională a Audiovizualului

			Compania "Teleradio-Moldova", întreprinderile industriei alimentare
11.	Promovarea utilizării sării iodate în sectorul zootehnic și în cel de creștere a animalelor și a păsărilor	Permanent	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania "Teleradio-Moldova"
12.	Organizarea cursurilor de instruire pentru specialiștii din diferite domenii, angajați în circuitul sării	O dată la doi ani	Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Economiei și Comerțului, Serviciul Vamal
13.	Colaborarea cu Organizația Mondială a Sănătății, UNICEF și alte organisme internaționale în vederea implementării recomandărilor privind măsurile de eradicare și prevenire a tulburărilor prin deficit de iod	Permanent	Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, alte ministere și servicii
14.	Revederea curriculumului școlar, la compartimentele "Educație pentru sănătate" sau „Deprinderi pentru viață” și introducerea completărilor privind măsurile de prevenire a tulburărilor prin deficit de iod	Până la 1 septembrie 2008	Ministerul Educației și Tineretului
15.	Elaborarea și implementarea Programului de educație sanitară continuă și de mobilizare socială a populației privind beneficiile și raționalitatea consumului de sare iodată în prevenirea tulburărilor prin deficit de iod	Anul 2007	Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Tineretului, Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”, mass-media

III. Coordonarea măsurilor de realizare a Programului

15. În scopul coordonării măsurilor ce țin de implementarea prezentului Program, se instituie Consiliul de coordonare a măsurilor de realizare a Programului (în continuare - Consiliu). Consiliul este un organ consultativ și funcționează pe baze obștești.

16. Activitatea Consiliului va fi orientată spre:

- a) acordarea de sprijin și consultanță în realizarea obiectivelor Programului ce țin de promovarea iodării sării;
- b) crearea unui parteneriat eficient prin coordonarea acțiunilor și a resurselor disponibile în scopul implementării eficiente a Programului;
- c) acordarea de sprijin în mobilizarea resurselor interne și externe în vederea realizării Programului;
- d) acordarea de asistență în asigurarea transparenței Programului; folosirea resurselor bugetare și a celor din sponsorizări, granturi;
- e) contribuirea la difuzarea informației în rândurile partenerilor și populației.

17. Deciziile Consiliului sînt adoptate în cadrul ședințelor și au caracter de recomandare.

18. Consiliul se întrunește în ședințe cel puțin de 2 ori pe an și deciziile adoptate în cadrul lor sînt consemnate prin procese-verbale.

Anexa nr.2

la Hotărîrea Guvernului nr. 539

din 17 mai 2007

COMPONENTA NOMINALĂ

a Consiliului consultativ pentru realizarea Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2010

- Golovin Boris - viceministru al sănătății, președinte al Consiliului
Bahnarel Ion - medic-șef sanitar de stat al Republicii Moldova, vicepreședinte al Consiliului
Volneanski Ana - medic-șef adjunct sanitar de stat al Republicii Moldova, secretar al Consiliului

Membrii Consiliului:

- Melnic Viorel - viceministru al economiei și comerțului
Spivacenco Anatolie - viceministru al agriculturii și industriei alimentare
Moldovan-Bătrînac Viorelia - viceministru al educației și tineretului
Chicu Ion - viceministru al finanțelor
Țăruș Maria - șef direcție, Ministerul Sănătății
Opopol Nicolae - șef catedră, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
“Nicolae Testemițanu”
Anestiadi Zinaida - șef catedră, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
“Nicolae Testemițanu”
Ray Virgilio Tores - reprezentant al UNICEF în Moldova
Furculiță Feodosia - director general al Serviciului Vamal
Baban Sergiu - director general al Serviciului Standardizare și Metrologie
Porcescu Grigore - șef direcție, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare,
inspector principal
veterinar de stat al Republicii Moldova
Carauș Vasile - președinte al Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum
“Moldcoop”
Ceaicovschi Igor - director al “Nuaza” S.R.L., importator de sare
Baleca Eugen - director general al S.A. “Franzeļuța”
Ataman Petru - director general al S.A. “Fabrica de brînzeturi din Soroca”

Anexa nr.3

la Hotărîrea Guvernului nr. 539

din 17 mai 2007

Informația privind importul sării în Republica Moldova

				Denumirea produsului		
Nr. d/o	Luna, anul	Sare alimentară iodată, cod 250100911	Sare alimentară neiodată, cod 250100919	Sare industrială, cod	Cantitatea, tone (kg)	Țara de origine